

Sessió 2: Assentament urbans. Guió del debat

El sistema d'assentaments urbans el forma el sòl urbà i urbanitzable segons el planejament urbanístic. El sòl urbà i urbanitzable del planejament vigent té capacitat per acollir les necessitats d'habitatge pels pròxims 20 anys, però, també, una gran part del creixement de l'activitat econòmica la qual cosa possibilita **moderar el consum de sòl**. Durant la sessió, hi haurà una estona de treball en grups, on ens distribuïrem per debatre per separat aquests tres temes:ui

1. El model territorial dels assentaments

Amb referència a aquest tema, l'objectiu és deliberar sobre quins són els nuclis vertebradors del territori i com es pot potenciar la seva capacitat de dotar de serveis a la Vegueria, per tal d'oferir una alternativa a la centralitat de l'Àrea metropolitana de Barcelona.

El sistema d'assentaments del Penedès conforma una xarxa històrica de ciutat i pobles amb una **estructura policèntrica i jeràrquica**. Destaca la centralitat i el pes de les quatre capitals de comarca, que concentren bona part de la població i els serveis i que es complementa amb un conjunt de viles històriques i altres nuclis menors. S'ha calculat que l'àmbit encara disposa de suficient sòl ja classificat per acollir les necessitats de nous habitatges dels propers 20 anys (97.000 habitatges). A més a més, es detecta una tendència a transformar el gran percentatge d'habitatges secundaris en principals.

Els objectius del Pla en aquest tema es concreten en contenir el consum de nou sòl i **potenciar les polaritats urbanes principals** que vertebrin el territori, aprofitant els sòls ja classificats per localitzar i equilibrar les necessitats futures de nous habitatges, serveis i equipaments territorials i locals. Fomentar el **planejament i gestió plurimunicipal** sobre aquells àmbits d'interès estratègic que abastin sistemes urbans complexos.

Estratègies

L'estratègia de **nova centralitat** prioritza la concentració de nous habitatges i equipaments en aquells nuclis principals amb sectors residencials ja classificats amb una reserva elevada de nous habitatges, continuïtat amb els nuclis existents i una bona accessibilitat a les estacions de ferrocarrils existents o proposades per a plantejar noves tipologies, nous serveis i equipaments d'abast supramunicipal.

L'estratègia de **morfologies urbanes** permet vertebrar diferents tipus de teixits (urbanitzacions, petits nuclis, polígons d'activitat econòmica, espais oberts) recolzats en un mateix nucli de referència. Es proposa millorar l'eficiència territorial a través de la superació dels límits administratius municipals, mitjançant la identificació dels àmbits on es puguin establir mecanismes de coordinació plurimunicipals per a establir les mesures més adients per a millorar la qualitat de vida de les persones que viuen i treballen als nuclis urbans.

Veure capítol 5 del Pla territorial parcial del Penedès:

https://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/01_ordenacio_del_territori/20_plans_territorials/plans_territorials_parcial/PTP_Penedes/05_capitol_5.pdf

Preguntes pel debat

- *Quin ha de ser el paper dels nuclis urbans principals del Penedès en relació a la resta de pobles i urbanitzacions? I en relació a les àrees metropolitanes de Barcelona i Tarragona? Per exemple, a on s'haurien d'ubicar els nous habitatges, només a les ciutats o també als nuclis més petits o a les urbanitzacions?*
- *Quines mesures poden ajudar a millorar l'articulació del territori des d'una visió supramunicipal? Quina seria la ubicació més adequada dels equipaments supramunicipals per tal de millorar l'eficiència territorial?*
- *Quins altres aspectes demaneu al PTP en relació al model territorial dels assentaments?*

2. El model urbà

En relació amb aquesta qüestió, l'objectiu és deliberar sobre el tractament i estratègies més adequades respecte als teixits urbans per a garantir la sostenibilitat, l'equitat, la cohesió i la millora de la salut.

L'anàlisi de les ciutats i pobles del Penedès reconeix **el paper estructurador dels nuclis** i les seves extensions però, també, la rellevància d'altres teixits urbans com les urbanitzacions de baixa densitat, els cellers, els polígons d'activitat econòmica, els petits nuclis rurals o les construccions aïllades. La dispersió dels assentaments en les darreres dècades ha generat un alt consum de sòl i una manca d'estructura urbana adequada que pateixen alguns d'aquests creixements residencials aïllats, per la falta de serveis, d'equipaments de proximitat o de transport públic.

L'objectiu del Pla en relació al Model Urbà, és garantir un model urbà compacte que millori la qualitat de vida, prioritzar la utilització eficient de les àrees urbanes i **moderar el consum de sòl, així com la renovació i la rehabilitació dels teixits urbans existents**. Vetllar per un model territorial sostenible amb unes ciutats ben cohesionades i connectades, així com reorientar el paper territorial de les urbanitzacions i millorar la seva relació amb els nuclis de referència i amb l'espai obert que les envolta. Potenciar l'equitat en relació a l'accés als equipaments per a tots els habitants del territori, sobretot pel que fa a les dotacions de salut, educació, cultura i serveis socials.

Estratègies

Es plantegen tot un conjunt d'estratègies puntuals d'abast local (completar, reformar, reduir) amb la finalitat de resoldre qüestions específiques. Es proposa també **consolidar i integrar els teixits de baixa densitat i les urbanitzacions** des d'una visió supramunicipal amb la introducció de noves tipologies, equipaments, diversificació d'usos i una millora de la connectivitat, i una reducció de l'ocupació del sòl en àrees poc o gens consolidades.

Veure capítol 5 del Pla territorial parcial del Penedès:

https://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/01_ordenacio_del_territori/20_plans_territorials/plans_territorials_parcial/PTP_Penedes/05_capitol_5.pdf

Preguntes pel debat

- *Quines mesures cal establir per a promoure un model urbà més dens, cohesionat i sostenible?*
- *Quines són les problemàtiques actuals de les urbanitzacions? Com es poden integrar les urbanitzacions al territori? Quines necessitats específiques tenen?*
- *Altres aspectes a considerar?*

3. La infraestructura verda i l'espai periurbà

En relació amb aquesta qüestió, l'objectiu és deliberar sobre la importància de les infraestructures verdes i els espais verds periurbans per donar resposta al canvi climàtic, i millorar la salut i la qualitat de vida de les persones.

Els escenaris de futur associats al canvi climàtic i a l'economia circular obliguen a preservar el sòl com un recurs limitat però, també, a gestionar-lo de manera diferent per a **potenciar els valors naturals, socials i productius dels espais oberts i dels espais públics urbans**. La infraestructura verda és una xarxa estratègicament planificada que proporciona diversos serveis ecosistèmics a la població i al territori (béns, regulació climàtica, culturals) tot protegint la biodiversitat dels assentaments rurals i urbans. Com a conseqüència de la progressiva urbanització dels assentaments, la connexió de la població amb els principals eixos i àmbits verds urbans i periurbans esdevé cada vegada més important.

L'acció conjunta en aquestes àrees **millora el microclima urbà**, atenua les inundacions, baixa els índex de contaminació, potencia la identitat local, cohesiona els teixits urbans, naturalitza els espais públics, repercuteix en la salut, redueix la despesa energètica i augmenta el valor de la producció agrària. A més a més, augmenta la resiliència davant possibles situacions de crisi natural, social o productiva.

Estratègies

Gestió de l'espai periurbà (morfologies urbanes supramunicipals). Itineraris paisatgístics i recuperació d'espais urbans i periurbans degradats. Identificar teixits urbans on calgui delimitar àmbits de regeneració, connectivitat ecològica o integració territorial.

Veure capítol 5 del Pla territorial parcial del Penedès:

https://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/01_ordenacio_del_territori/20_plans_territorials/plans_territorials_parcials/PTP_Penedes/05_capitol_5.pdf

Preguntes pel debat

- *Quins són els elements de la xarxa d'espais públics i els espais periurbans que caldria millorar per a apropar la natura a la població urbana? Gaudirem d'espais on fer esport i passejar?*
- *Com es pot millorar la relació dels nuclis amb el seu entorn?*
- *Altres qüestions que considereu rellevants en relació a la infraestructura verda i que podria incorporar el PTPP?*